

Vastaus kirjalliseen kysymykseen elvytyskieltoa koskevan päätöksen tekemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Tanuksen /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 632/2020 vp:

Aikooko hallitus puuttua elvytyskieltoa koskevien päätösten teossa tehtyihin virheisiin ja miten hallitus varmistaa, että Valviran ohjeita potilaan oikeuksien toteutumisesta ja hyviä, myös eettisesti kestäviä käytänteitä noudatetaan elvytyskieltoa koskevien päätösten teossa niin koronaepidemian aikana kuin muulloinkin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen perustuslain (731/1999) mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan esimerkiksi iän, terveydentilan tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Potilaslain (785/1992) mukaan ja jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään, laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon.

Potilaslain mukaan potilaalle on annettava selvitys muun muassa hänen terveydentilastaan, hoidon merkityksestä, eri hoitovaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista. Jos täysi-ikäinen potilas ei pysty päättämään hoidostaan, potilaan edustajaa tai läheisiä on ennen tärkeän hoitopäätöksen tekemistä kuultava sen selvittämiseksi, millainen hoito parhaiten vastaisi potilaan tahtoa. Potilaslaissa tarkoitettuja tärkeitä hoitopäätöksiä ovat muun muassa palliatiivinen eli oireenmukainen hoitolinjaus, saattohoitopäätös ja elvyttämättä jättämispäätös (DNR-päätös).

Ihminen on kaikissa tilanteissa oikeutettu hyvään ja lääketieteellisesti perusteltuun hoitoon, ja potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. On samalla tärkeää, ettei hoidolla aiheuteta kuolemaa lähestyvälle potilaalle enemmän kärsimystä ja haittaa kuin hyötyä, ja tästä johtuen lääkäri voi tehdä DNR-päätöksen lääketieteellisin perustein myös vastoin potilaan tai potilaan läheisten tahtoa. DNR-päätös on yksi osa päätöksentekoa, jossa siirrytään aktiivisesta hoidosta oireenmukaiseen eli palliatiiviseen hoitoon.

Valviran antaman ohjeistuksen (20.4.2020) mukaan lääkärin tulee pääsääntöisesti keskustella merkittävistä hoitopäätöksistä, kuten DNR-päätöksestä henkilökohtaisesti potilaan tai omaisen kanssa. Poikkeustilanteissa tai esimerkiksi omaisen ja hoitopaikan pitkän välimatkan tai muiden tapaamisesteiden vuoksi, potilaan ja/tai omaisen suostuessa menettelyyn, keskustelu voidaan

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 632/2020 vp

käydä myös etäyhteyksin. Etäyhteyksin käydyssä keskustelussa on erityisen tärkeää varmistaa yhteyden toimivuus, ja läpikäydä hoitopäätöksen sisältö ja perustelut ymmärrettävästi.

Helsingissä 23.9.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru